

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 210 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o finansach publicznych”, Minister Finansów określa, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb wpisywania podmiotów wykluczonych do rejestru podmiotów wykluczonych, zwanego dalej „rejestrem”, wzór formularza zgłoszenia podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru, zakres przedmiotowy informacji, które będą zawarte w rejestrze, sposób i tryb uzyskiwania informacji z rejestru, tryb przekazywania informacji zawartych w rejestrze oraz sposób i tryb dokonywania zmian w rejestrze, zapewniając ochronę informacji zawartych w rejestrze przed ich ujawnieniem osobom i podmiotom nieuprawnionym.

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie wyżej wymienionego upoważnienia ustawowego.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. poz. 1079, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o zasadach realizacji zadań”, zmianie uległa treść ust. 1 w art. 210 ustawy o finansach publicznych, który nakłada obowiązek prowadzenia rejestru przez Ministra Finansów, od dnia 21 maja 2025 r., w systemie teleinformatycznym (art. 113 pkt 19 tej ustawy). W związku z tym nastąpiła również zmiana brzmienia ust. 1a tego przepisu i dodanie ust. 1b i 1c. W ust. 1a ograniczono korzystanie z elektronicznej platformy usług administracji publicznej ePUAP tylko do zgłoszenia podmiotu do rejestru (obecnie w ten sposób właściwe instytucje uzyskują również informacje z rejestru oraz udostępnia się im i przekazuje informacje zawarte w rejestrze). W ust. 1b określono krąg upoważnionych instytucji, którym Minister Finansów udostępnia informacje zawarte w rejestrze za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Ust. 1c zaś obliguje Ministra Finansów do udostępniania informacji z rejestru beneficjentom w zakresie ich własnego statusu, tak jak obliguje go do tego obecne brzmienie ust. 1. Dodatkowo art. 67 pkt 2 ustawy z dnia 15 maja 2024 r. o wspieraniu rodziców w aktywności zawodowej oraz w wychowaniu dziecka – „Aktywny rodzic” (Dz. U. poz. 858), która weszła w życie z dniem 1 października 2024 r., wprowadził do art. 210 ust. 1d wskazujący, że Minister Finansów jest również obowiązany udostępniać informacje zawarte w rejestrze wojewodom w zakresie wykonywanych przez nich zadań określonych w art. 62 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338, z późn. zm.). Zmiany te rzutują na treść upoważnienia ustawowego do wydania rozporządzenia.

Zgodnie z art. 142 ust. 4 ustawy o zasadach realizacji zadań, dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113 zachowują moc

do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 210 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 113, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 113 pkt 19.

W związku z tym zachodzi konieczność wydania nowego rozporządzenia na podstawie art. 210 ust. 2.

Planuje się wejście w życie rozporządzenia w zbiegu z czasem wejścia w życie art. 113 pkt 19, tak by instytucje jak najwcześniej mogły korzystać z nadanego im uprawnienia do wyszukiwania informacji w systemie.

W porównaniu do obecnie obowiązującego rozporządzenia wprowadzono w projekcie następujące zmiany.

I. W związku z tym, że ustawodawca nałożył na Ministra Finansów obowiązek prowadzenia rejestru podmiotów wykluczonych w systemie teleinformatycznym zmianie uległ sposób i tryb uzyskiwania informacji z rejestru przez instytucje upoważnione do uzyskiwania takich informacji. Zmiana nie dotyczy beneficjentów co do uzyskiwania informacji w zakresie ich własnego statusu. W związku z tym instytucje wskazane w art. 210 ust. 1b ustawy o finansach publicznych, w celu odróżnienia od właściwych instytucji uprawnionych do zgłaszania podmiotów wykluczonych do rejestru, określono w projekcie rozporządzenia jako upoważniona instytucja (§ 2 pkt 4). Pojęciem tym objęto też wojewodów wskazanych w art. 210 ust. 1d. Będą oni mogli mieć dostęp do informacji zawartych w rejestrze na tej samej zasadzie co pozostałe instytucje.

Tryb i sposób uzyskiwania informacji z rejestru przez upoważnione instytucje poprzez system teleinformatyczny, zwany dalej „systemem”, w którym prowadzony jest rejestr, określono w § 8. Aby umożliwić upoważnionym instytucjom łatwiejszy dostęp do informacji zawartych w rejestrze, każda z nich będzie mogła samodzielnie wyszukiwać informacje w systemie na temat statusu poszukiwanego przez siebie podmiotu, a także pobrać w nim potwierdzenie informacji o tym statusie (§ 8 ust. 2). Instytucja ta będzie wykonywać te czynności po uprzednim uzyskaniu dostępu do rejestru na wniosek składany do Ministra Finansów, w którym będzie wskazywać osoby uprawnione z jej ramienia do jego obsługi (§ 8 ust. 1).

W przypadku gdy z informacji uzyskanej od Ministra Finansów będzie wynikało, że poszukiwany podmiot figuruje w rejestrze jako podmiot wykluczony, upoważniona instytucja będzie mogła za pomocą systemu zwrócić się z wnioskiem do Ministra Finansów o przekazanie danych zgromadzonych w rejestrze, będących przedmiotem jej zainteresowania,

dotyczących tego podmiotu wykluczonego. Upoważniona instytucja uzyska odpowiedź od Ministra Finansów na swój wniosek w systemie niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni roboczych od dnia jego otrzymania przez Ministra Finansów (§ 8 ust. 3 i 4). Pozyskiwanie dodatkowych informacji znajdujących się w rejestrze na temat podmiotu wykluczonego w oparciu o odpowiedź Ministra Finansów, na podstawie złożonego wniosku, umożliwi Ministrowi Finansów prawidłową weryfikację danych w rejestrze i udzielenie rzetelnej odpowiedzi.

Ponieważ mogą zdarzyć się przypadki, że podmioty figurujące w rejestrze mają takie same dane, lub wystąpią inne niezgodności danych, w projekcie przewidziano, że w takim przypadku system zaprezentuje komunikat o konieczności dodatkowej weryfikacji podmiotu. W takiej sytuacji system umożliwi przesłanie do Ministra Finansów dodatkowego zapytania, w celu identyfikacji podmiotu. W wyniku jego złożenia, aby prawidłowo zidentyfikować podmiot, Minister Finansów będzie mógł w systemie wystąpić do upoważnionej instytucji o dodatkowe dane podmiotu. Aby skrócić czas pozyskiwania informacji z systemu, upoważniona instytucja będzie mogła jednocześnie z dodatkowym zapytaniem złożyć wniosek o dane podmiotu wykluczonego będące przedmiotem jej zainteresowania. Po weryfikacji podmiotu Minister Finansów będzie również udzielał odpowiedzi na dodatkowe zapytanie i jednocześnie złożony wniosek niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni roboczych od dnia ich otrzymania (§ 8 ust. 5–7). Taka procedura pomoże uniknąć pomyłek w identyfikacji podmiotu.

Na wypadek awarii systemu lub z innych przyczyn leżących po stronie Ministra Finansów uniemożliwiających złożenie zapytania, dodatkowego zapytania lub wniosku o przekazanie danych podmiotu wykluczonego w systemie przewidziano również możliwość sporządzenia tych dokumentów poza nim i wysłanie ich do Ministra Finansów w trybie przewidzianym dla zgłoszenia podmiotu wykluczonego do rejestru. (§ 8 ust. 8).

W związku z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) określono w ust. 9, że upoważniona instytucja będzie przetwarzać dane osobowe dostępne w systemie w roli administratora.

II. W celu dostosowania do obowiązujących przepisów, w porównaniu do obecnie obowiązującego rozporządzenia, w § 2 pkt 1 rozszerzono definicję właściwej instytucji, która jest uprawniona do zgłaszania podmiotu wykluczonego do rejestru o instytucję zarządzającą,

pośredniczącą i wdrażającą w rozumieniu ustawy o zasadach realizacji zadań albo ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o wspieraniu zrównoważonego rozwoju sektora rybackiego z udziałem Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021–2027 (Dz. U. poz. 1273), jak również instytucję zarządzającą lub pośredniczącą dla Europejskiego Funduszu Społecznego Plus przeznaczonego na zwalczanie deprawacji materialnej.

III. Zgłoszenie podmiotu podlegającego wpisowi do rejestru będzie odbywać się na dotychczasowych zasadach (§ 3 i § 4). Jednakże zakres informacji, które należy zgłosić i które będą figurować w rejestrze poszerzono, w porównaniu z obecnie obowiązującym rozporządzeniem, o adres podmiotu wykluczonego do korespondencji, jeżeli jest on inny niż adres zamieszkania lub stałego miejsca prowadzenia działalności gospodarczej albo adres osoby prawnej/jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej (takiego rozszerzenia dokonano również w formularzu zgłoszenia podmiotu wykluczonego podlegającego wpisowi do rejestru podmiotów wykluczonych, zwanym dalej „formularzem zgłoszenia”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia). Umożliwi to skuteczne doręczanie powiadomień do podmiotu wykluczonego. Ponadto dane o projekcie lub operacji realizowanej przez podmiot wykluczony zostały poszerzone o program, gdyż w obecnej perspektywie finansowej ustawa o zasadach realizacji zadań zamiast programów operacyjnych wprowadziła programy (§ 6).

IV. W zakresie doręczeń powiadomień dla podmiotu wykluczonego wskazanych w § 5 i § 11 ust. 6 oraz odpowiedzi na wniosek beneficjenta, o którym mowa w § 9 ust. 1, zdecydowano się na odejście od tworzenia odrębnej regulacji w tym zakresie, tak jak to jest w obecnie obowiązującym rozporządzeniu, lecz na odpowiednie stosowanie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Ma to na celu uniknięcie ich powielania w rozporządzeniu (§ 10).

V. W związku ze zdarzającymi się przypadkami trudności w doręczaniu pism do podmiotów wykluczonych, w formularzu zgłoszenia przewidziano miejsce na wskazanie adresu do korespondencji podmiotu wykluczonego, jeżeli jest to adres inny niż adres zamieszkania lub adres stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej/adres osoby prawnej albo jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej (część 3 formularza zgłoszenia). Z uwagi na przypadki składania zgłoszeń do rejestru przez niewłaściwe instytucje oraz błędy w składanych przez właściwe instytucje formularzach zgłoszenia przy oznaczeniu właściwej instytucji, w części 1 formularza zgłoszenia dodano, w porównaniu z obecnie obowiązującym rozporządzeniem, odnośnik, w którym wymieniono instytucje wskazane w § 2 pkt 2 rozporządzenia. Aby uniknąć podpisywania zgłoszenia przez osoby nieuprawnione, w treści

części 7.2 formularza zgłoszenia wskazano na obowiązek wpisania klauzuli „z upoważnienia”, jeśli uprawnienie do podpisania zgłoszenia do rejestru wynika z takiego aktu. Ponadto, aby usprawnić komunikację z właściwymi instytucjami, formularz zgłoszenia rozszerzono o imię i nazwisko osoby go wypełniającej oraz numer telefonu i adres e-mail.

Sposób zgłaszania podmiotów wykluczonych do rejestru i tryb ich wpisywania, sposób pozyskiwania informacji z rejestru przez beneficjenta na temat jego własnego statusu, jak również sposób dokonywania zmian w rejestrze nie ulega zasadniczej zmianie (§ 3, § 4, § 9, § 11 i § 12), w porównaniu z obecnie obowiązującym rozporządzeniem. Nie zmienił się również sposób sporządzania i przekazywania powiadomień w tym zakresie dla właściwej instytucji (§ 10 ust. 1).

W celu uniknięcia wątpliwości co do sposobu postępowania ze zgłoszeniami oraz wnioskami o udostępnienie informacji w rejestrze złożonymi lecz nierozpatrzonymi przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, wprowadzono przepis przejściowy wskazujący, że stosuje się do nich przepisy dotychczasowe (§ 13).

W związku z tym, że na początku funkcjonowania systemu – jego okresu stabilizacji mogą zdarzyć się okoliczności, które uniemożliwią upoważnionym instytucjom korzystanie z systemu np. upoważniona instytucja nie będzie posiadać aktualnego systemu operacyjnego pozwalającego na obsługę systemu lub nastąpią jakieś trudności z logowaniem, w takich sytuacjach określono, że w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia wejścia w życie rozporządzenia do pozyskiwania informacji z rejestru stosuje się przepisy dotychczasowe (§ 14).

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia (§ 15).

Przedmiot niniejszej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt będzie miał wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców, o których mowa w ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236 i 1222), tylko w zakresie poprawy komunikacji z tymi podmiotami, ze względu na możliwość podawania adresu do korespondencji oraz ze względu na zmianę sposobu przesyłania powiadomień i odpowiedzi.

Projekt nie wymaga przedstawienia go organom i instytucjom Unii Europejskiej w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów

przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42; Dz. Urz. UE Polskie Wydanie Specjalne rozdz. 1, t. 1, str. 446), projekt rozporządzenia nie wymaga konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Projektowane rozporządzenie nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.), w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 757) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem 940.